

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument van hakhoutperceel zogenaamd 'Blauwe Torenbosje' in Brugge (Sint-Pieters)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het ministerieel besluit van 11 april 2016 tot voorlopige bescherming als monument van hakhoutperceel zogenaamd 'Blauwe Torenbosje' in Brugge (Sint-Pieters);

Gelet op het openbaar onderzoek dat gehouden is van 9 mei 2016 tot en met 7 juni 2016 en waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van het hakhoutperceel zogenaamd 'Blauwe Torenbosje' aantoonst;

Overwegende dat het hakhoutperceel zogenaamd 'Blauwe Torenbosje' als monument wetenschappelijke waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd: Het hakhoutperceel vormt een uitzonderlijk voorbeeld van een oud essen-iepen-hakhoutbosje en wordt gekenmerkt door een belangwekkende, soortenrijke struik- en kruidlaag. De geringe menselijke beïnvloeding, afgezien van de inplanting van cultuurvariëteiten van populier, maakt dat de soortensamenstelling overwegend bestaat uit autochtone soorten. De vegetatierijkdom is sterk beïnvloed door de vochtige terreinomstandigheden, waardoor talrijke (grond)waterafhankelijke soorten voorkomen. De begreppelingstoestand van het hakhoutperceel maakt ook dat er talrijke nat-droog-gradiënten aanwezig zijn, waardoor het vegetatiepatroon extra variaties vertoont;

Overwegende dat het hakhoutperceel zogenaamd 'Blauwe Torenbosje' als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd: Het hakhoutperceel getuigt ondanks de verstoorde ruimtelijke context van een traditioneel bosgebruik, minstens teruggaand tot het derde kwart van de 18de eeuw. Het hakhoutperceel is begreppeld wat aangeeft dat het beheer gericht was op een verbeterde exploitatie door ontwatering. Het Blauwe Torenbosje vormt het best bewaarde voorbeeld van een traditioneel hakhoutperceel in de kustpolderstreek,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen definitief beschermd als monument: Hakhoutperceel zogenaamd 'Blauwe Torenbosje', Blankenbergse Steenweg

zonder nummer in Brugge (Sint-Pieters), bekend ten kadaster 10de afdeling, sectie N, perceelnummer 409A.

De definitieve beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de definitief beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. §1. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° wetenschappelijke waarde;
- 2° historische waarde.

§2. De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

- 1° het hakhoutperceel zogenaamd 'Blauwe Torenbosje' getuigt ondanks de verstoorde ruimtelijke context, bepaald door een crematorium met aansluitende begraafplaats, een dominante bedrijvenzone en talrijke wegeninfrastructuur, van een traditioneel bosgebruik. De talrijke hakhoutstoven gaan terug op een continue bebossing, minstens sinds het derde kwart van de 18de eeuw. Het hakhoutperceel is begreppeld wat aangeeft dat het beheer gericht was op een verbeterde exploitatie door ontwatering;
- 2° de struik- en kruidlaag van het hakhoutperceel is belangwekkend omwille van de soortenrijkdom. Het is een uitzonderlijk voorbeeld van een oud essen-iepen-hakhoutbosje met gewone es, zwarte els, gladde iep, grauwe wilg, éénstijlige meidoorn, bastaardmeidoorn, sleedoorn, zwarte bes, aalbes, kruisbes, hondsroos, heggenroos, viltroos, dauwbraam, koebraam, grauwe wilg, Gelderse roos, klimop en bitterzoet in de struiklaag. De kruidlaag is rijk aan oud bos-indicatoren, zoals bleeksporig bosviooltje, boskortsteel, boszegge, groot heksenkruid, en het in de polders heel erg zeldzame heekkruid en verder ook grote keverorchis, maarts viooltje, engelwortel en gele lis. De hakhoutstoven van es en iep hebben een omtrek van 3 tot 4 m (2015). In bepaalde delen van het perceel staan populieren in een opperhoutlaag. De vegetatierijkdom is sterk beïnvloed door de vochtige terreinomstandigheden, waardoor talrijke (grond)waterafhankelijke soorten voorkomen. De begreppelingstoestand van het hakhoutperceel maakt ook dat er talrijke nat-droog-gradiënten aanwezig zijn, waardoor het vegetatiepatroon extra variaties vertoont;
- 3° het Blauwe Torenbosje vormt het best bewaarde voorbeeld van een traditioneel hakhoutperceel in de kustpolderstreek. Het is gevarieerder dan het Duiveketebosje in Brugge (Sint-Pieters) en het Hagebos in Zuienkerke (Meetkerke). De geringe menselijke beïnvloeding, afgezien van de inplanting van cultuurvariëteiten van populier, maakt dat de soortensamenstelling overwegend bestaat uit autochtone soorten.

Art.3. Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

Voor de struiklaag van het Blauwe Torenbosje kan best opnieuw een hakbeheer toegepast worden. Dit hakbeheer hoeft niet bestandsgewijs toegepast te worden maar kan selectief uitgevoerd worden. Optioneel kan ook een meer traditioneel hakbeheer opgezet worden, met bestandsgewijze hakhoutbeurten. Volgende concrete richtlijnen zijn aangewezen:

- 1° éénmalig verwijderen van de opperhoutlaag bestaande uit recente cultuurvariëteiten van populier door vellen, ontkronen of ringen;
- 2° 10 tot 15-jaarlijks afzetten van de hakhoutstoven met verwijdering van het hout. Deze werken dienen gezien de permanent natte terreinomstandigheden kleinschalig uitgevoerd te worden;
- 3° in voorkomend geval inboeten van de hakhoutlaag met 2 tot 3-jarig inheems bosplantsoen (gewone es, steeliep,...) van erkende, autochtone herkomst. Zo mogelijk wordt geopteerd voor een voorafgaandelijke opkweek van autochtoon bosplantsoen, vermeerderd via vrucht;

- 4° lokaal terugdringen van opslag van gewone esdoorn en bestrijden van invasieve heesters door rooien of uittrekken van zaailingen;
- 5° facultatief kleinschalig ruimen van de afwateringsgrachten rekening houdend met de floristische waarde van de kruidlaag.

In geval van conditie- of vitaliteitsverlies van de oudste en omvangrijkste hakhoutstoven moet er een expertiseverslag worden opgesteld door een deskundige boomverzorger, en moeten de daarin vervatte maatregelen worden uitgevoerd. Deze werken mogen niet worden aangevat zonder een toelating van het agentschap Onroerend Erfgoed of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente.

Gezien de kwetsbaarheid van de begroeiing en het permanent natte karakter van het gebied is het beperken van de toegankelijkheid aangewezen. Publieke betreding kan best georganiseerd worden via educatieve gidsbeurten.

Eventuele machinale beheerswerken op wiel- of rupsbasis dienen zoveel als mogelijk vermeden te worden. Alternatieve methoden zoals lierkracht of paardenkracht zijn aangewezen.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het plaatsen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van tijdelijke publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m², aan te brengen;
- 3° het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
- 4° het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad met houten, ontschorste smalle palen, ten behoeve van veekering;
- 5° het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
- 6° elke reliëfwijziging van de bodem, wijziging van het hydrografisch netwerk of werk dat impact kan hebben op het grondwaterpeil;
- 7° het vellen of beschadigen van bomen en struiken, met uitzondering voor dode bomen, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken tot gevolg kan hebben;
- 8° het aanleggen of wijzigen van verharding of het uitbreiden van bestaande verhardingen;
- 9° het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
- 10° het organiseren van grote activiteiten, die het normaal gebruik van het beschermd onroerend erfgoed overstijgen;
- 11° het gebruiken van chemische verdelgingsmiddelen, groeiremmers, groeistimulatoren, hormonale behandelingen, thermische onkruidverdelgers of andere verdelgingsmiddelen;
- 12° het achterlaten van slib;

13° het gebruik van bestrijdingsmiddelen op grasland en wegbermen, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van distels en brandnetels.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel, **02 DEC. 2016**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS